

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KONYA BEYŞEHİR BELEDİYESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7. DENETİM BULGULARI.....	13

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:Personel durumu	3
Tablo 2:2021 yılı bütçe giderleri ve ödenek tablosu	4
Tablo 3:2021 yılı bütçe gelirleri tablosu	4
Tablo 4:2021 yılı bütçe giderleri tablosu	5
Tablo 5:Bütçe gelirlerinin 3 yıllık (2019-2021) seyri	5
Tablo 6:Bütçe giderlerinin 3 yıllık (2019-2021) seyri	6
Tablo 7:Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu şirketler.....	7
Tablo 8:Amortisman ayrılmayan kalemler	14
Tablo 9:Kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrılan kalemler	14

KISALTMALAR

A.Ş.	Anonim Şirket
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
TL	Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Bulunması
2. Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personel İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması
3. Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Kullanılmaması
4. Kuruma Ait Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması, İlgili Formların Düzenlenmemesi ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

B. Diğer Bulgular

1. Bazı İşletmelerin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması
2. Belediye Başkan Yardımcılığından Şube Müdürlüğüne Atanmanın Mutat Uygulama Haline Gelmesi
3. Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi
4. Taşınmaz Kira Artışının Kira Şartname ve Sözleşmelerinde Belirlenmemesi
5. Taşınmaz Kira Sözleşmelerinin Noter Tasdikli Olmaması
6. Taşınmaz Tahsisinin Mevzuata Uygun Yapılmaması
7. Tatil Günlerinde Çalışan İşyerlerinden Çalışma Ruhsatı Harcının Tahsil Edilmemesi
8. Satışı Yapılan Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması
9. Vergi ve Primler ile Kamu İdarelerine Ait Payların Mevzuatta Öngörülen Sürelerde Ödenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Beyşehir Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Beyşehir Belediyesinin karar organı olan Beyşehir Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 26 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Beyşehir Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 7 birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü ve Yapı Kontrol Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasında atanan 2 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 13 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1:Personel durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	268	48
Sözleşmeli Personel	0	20
Kadrolu İşçi	133	38
Geçici İşçi	0	0
Toplam	401	106
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		290

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam 1 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Beyşehir Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Beyşehir Belediyesinin 2021 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile

gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2:2021 yılı bütçe giderleri ve ödenek tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yııldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri		14.592.000,00	0	14.592.000,00	12.616.297,12	2.687.702,88	
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		2.501.000,00	500.000,00	3.001.000,00	2.312.237,86	758.762,14	
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri		41.305.000,00	15.800.000,00	57.105.000,00	47.836.670,63	10.833.104,37	
4	Faiz Giderleri		1.500.000,00	1.000.000,00	2.500.000,00	2.690.638,78	0	
5	Cari Transferler		801.000,00	600.000,00	1.401.000,00	930.583,26	279.777,96	
6	Sermaye Giderleri		19.901.000,00	8.100.000,00	28.001.000,00	24.082.207,49	8.358.792,51	
7	Sermaye Transferleri		400.000,00	0	400.000,00	182.629,56	217.370,44	
8	Borç Verme		0	10.000.000,00	10.000.000,00	10.000.000,00	0	
9	Yedek Ödenek		9.000.000,00	0	9.000.000,00	0	2.213.225,00	
Toplam			90.000.000,00	36.000.000,00	126.000.000,00	100.651.264,70	25.348.735,30	

Beyşehir Belediyesinin 2021 mali yılı bütçesi ile 90.000.000,00 TL ödenek öngörülmuş olup yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2021 yılı ödenek toplamı 126.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 100.651.264,70 TL bütçe gideri yapılmış, 25.348.735,30 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3:2021 yılı bütçe gelirleri tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	25.170.000,00	13.281.961,44	4.549,00	13.277.412,44	52,75
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	13.530.000,00	9.703.213,86	165,00	9.703.048,86	71,72
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	4.600.000,00	1.332.006,43	98.938,20	1.233.068,23	26,81
05- Diğer Gelirler	41.990.000,00	52.801.902,44	1.355,00	52.800.547,44	125,75
06- Sermaye Gelirleri	46.000.000,00	45.677.451,10	0	45.677.451,10	99,30
08-Alacaklardan Tahsilat					
09- Red ve İadeler	-90.000,00				
Toplam	131.200.000,00	122.796.535,27	105.007,20	122.691.528,07	93,51

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri %93,51 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%52,75) ve alınan bağış ve yardımlar (%26,81) beklenenin çok altında, diğer gelirler ise (%125,75) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4:2021 yılı bütçe giderleri tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	14.592.000,00	12.616.297,12	86,46
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.501.000,00	2.312.237,86	92,45
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	41.305.000,00	47.836.670,63	115,81
04- Faiz Gideri	1.500.000,00	2.690.638,78	179,38
05- Cari Transferler	801.000,00	930.583,26	116,18
06- Sermaye Giderleri	19.901.000,00	24.082.207,49	121,01
07- Sermaye Transferleri	400.000,00	182.629,56	45,66
08- Borç Verme	0,00	10.000.000,00	
09- Yedek Ödenekler	9.000.000,00	0	0
Toplam	90.000.000,00	100.651.264,70	111,83

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri %111,83 seviyesinde gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %79,38 oranında aşılmıştır. Sermaye giderleri beklenenin üstünde %121,01 gerçekleşirken, sermaye transferleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2020 yılının 2019 yılına, 2021 yılının 2020 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5:Bütçe gelirlerinin 3 yıllık (2019-2021) seyri

Bütçe Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	9.764.804,86	11.143.250,11	13.281.961,44	14,12	19,19
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.402.058,84	4.464.944,54	9.703.213,86	1,43	117,32

Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	2.900.744,17	310.309,51	1.332.006,43	-89,30	329,25
Diğer Gelirler	30.442.993,39	45.212.933,92	52.801.902,44	48,52	16,78
Sermaye Gelirleri	3.713.839,86	8.791.142,58	45.677.451,10	136,71	419,58
Toplam	51.224.441,12	69.922.580,66	122.796.535,27	36,50	75,62
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	5.465,49	247.995,45	105.007,20	4.437,48	-57,66
Net Toplam	51.218.975,63	69.674.585,21	122.691.528,07	36,03	76,09

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2021 yılında gelirler bir önceki yıla göre 53.016.942,86 TL'lik (%76,09) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 1.021.696,92 TL (%329,25), vergi gelirlerinde 2.138.711,33 TL (%19,19), diğer gelirlerde 7.588.968,52 TL (%16,78) ve sermaye gelirlerinde 36.886.308,52 TL (%419,58) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe giderlerinin 3 yıllık (2019-2021) seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	9.171.059,34	10.997.188,15	12.616.297,12	19,91	14,72
SGK Devlet Prim Giderleri	1.473.928,05	2.349.751,86	2.312.237,86	59,42	-1,60
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	25.846.569,97	30.503.041,26	47.836.670,63	18,02	56,83
Faiz Giderleri	1.544.262,21	2.410.879,26	2.690.638,78	56,12	11,60
Cari Transferler	590.687,54	656.839,54	930.583,26	11,20	41,68
Sermaye Giderleri	9.988.941,23	14.230.011,29	24.082.207,49	42,46	69,24
Sermaye Transferleri	131.505,60	136.921,88	182.624,56	4,12	33,38
Toplam	48.746.953,94	61.284.633,24	90.651.259,70	25,72	47,92

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2021 yılında 2020 yılına göre 29.366.626,46 TL (%47,92) azalmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2021 yılında personel giderlerinin 1.619.108,97 TL (%14,72) arttığı, sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 37.514 TL (%1,60) azaldığı görülmektedir. Mal alım ve hizmet giderlerinde 17.333.629,37 TL'lik (%56,83), sermaye giderlerinde 9.852.196,20 TL'lik (%69,24) ve sermaye transferlerinde 45.702,68 TL'lik (%33,38), faiz giderlerinde ise 279.759,52 TL'lik (%11,60) bir artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 62.147.510,15 TL, Faaliyet

Geliri 79.832.776,35 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 17.685.266,20 TL olarak gerçekleşmiştir.

Beyşehir Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7:Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	ALTINGÖL TURİZM ULAŞIM İNŞ.GIDA ENERJİ SAN.VE TİC.A.Ş.	10.570.000,00	10.570.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Beyşehir Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm

faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci Kısımında "iç kontrol sistemi" düzenlenmiştir. Bu kısımda, iç kontrol sistemine ilişkin olarak; iç kontrolün tanımı ve amacı, kontrolün yapısı ve işleyişi, ön mali kontrol, mali hizmetler birimi, muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları, muhasebe yetkilisinin nitelikleri ve atanması, iç denetim, iç denetçinin görevleri, iç denetçilerin nitelikleri ve atanması, iç denetim koordinasyon kurulu, iç denetim koordinasyon kurulunun görevleri hususlarına yer verilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol, "idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmıştır.

Kanun'un 56'ncı maddesinde iç kontrolün amaçları; Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini, kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini, her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini, karar oluşturmak ve izlemek için düzenli,

zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini, varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını sağlamak olarak belirlenmiştir.

Kanun'un 55'inci maddesinin ikinci fıkrasında, "Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve iç kontrol süreçlerine ilişkin standart ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standart ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir." hükmü yer almaktadır.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "İç kontrol standartları" başlıklı 5' inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce, görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Buna binaen, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup idarelerin, iç kontrol sistemlerinin oluşturulmasında, izlenmesinde ve değerlendirilmesinde dikkate almaları gereken Kamu İç Kontrol Standartları söz konusu Tebliğ ekinde yayımlanmıştır.

İdarede, kurumsal risk yönetimi ve iç kontrol sisteminin bileşenleri ile değerlendirilmesi ve etkinliğine ilişkin yapılan incelemelerde aşağıdaki hususlar ortaya konulmuştur.

- İç Kontrol Standartlarına yönelik tüm bilgi edinme, bilgilendirme, toplantı düzenleme ve geliştirme çalışmalarının sürekli olduğu ve mevzuat hükümlerinin takip edildiği tespit edilmiştir.
- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan "Etik Sözleşmesi" ile ilgili olarak; 2009 yılı itibariyle Etik Komisyonunun kurulduğu ve tüm gerekliliklerin yerine getirildiği, personelin tüm bu mevzuat çerçevesinde bilgilendirildiği ve sorumluluk bilincinin sağlandığı görülmüştür. Etik Sözleşmesi imzalanmıştır.

-
- Personelin görev tanımlarının belirli olduğu ve sürekli geliştirildiği, yetki devrinin belirlendiği, buna uygun bir şekilde de çeşitli sorumlulukların yerine getirildiği ve görev ayrılığı ilkesinin dikkate alındığı görülmüştür.
 - Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik İnsan Kaynakları Müdürlüğü oldukça önemli bir rol üstlenmiş, personel ikamesinin sağlanması, boş kalan birimlere personel ihtiyacının karşılanması ve başka durumların sürekli olarak geliştirilen konular olduğu anlaşılmıştır.
 - Stratejik Planın mevzuata uygun şekilde hazırlanmış, hazırlık aşamasında çalışanlar arasında anket yapılarak anket sonuçlarının dikkate alınmıştır.
 - İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlanmamıştır.
 - İdare iç kontrol risklerine ilişkin Risk Strateji Belgesi'nin hazırlandığı fakat personelin bu konuda bilgi eksikliğinin olduğu görülmüştür. Risk belirlemelerine ilişkin Risk Belirleme Ekibi ve Komisyonunun kurulduğu, görev ve sorumluluklarına dair çeşitli çalışmaların bulunduğu anlaşılmıştır.
 - Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulduğu ve aktif bir şekilde çalıştığı tespit edilmiştir.
 - Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiş ve bu konudaki tüm prosedürlerin geliştirilmesinin personelle birlikte üst yöneticiye ait olduğu fikri benimsenmiştir.
 - Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması üzerinde çalışmaların sürdürülmekte olduğu, fakat yetersiz olmakla birlikte, uzman kişilerden yararlanılarak hizmet içi eğitimlerin verildiği görülmüştür.
 - Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları yapılmış ve bu işlerin iş akış şemaları hazırlanmıştır.
 - Tüm bilgi ve belgelerin güvenilirliği esas alınmakla birlikte iletişimin sağlanması amacıyla tüm sistem işleyişinin devam ettiği, birimler arası iletişimin söz konusu olduğu, bu iletişimin sağlanmasının mail yoluyla sağlandığı, aynı zamanda tüm verilerin toplandığı bir ağın mevcut olduğu anlaşılmıştır.
 - İç kontrol sisteminin değerlendirilmesinin yapıldığı, bu süreçte gerçekleştirilen tüm eylemlerin belirli çalışma grubu tarafından takip edildiği ve incelendiği fakat Kurumda İç Denetim kadrosunun olmadığı görülmüştür.

- Belediye tarafından Elektronik Belge Yönetim Sistemine geçiş sağlanmış ve bununla ilgili olarak tüm geliştirici çalışmaların devam ettiği anlaşılmıştır.
- Mevcut bilgi yönetim sistemlerinin bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlaması amacıyla Elektronik arşiv yönetim sistemi üzerinde geliştirmelerin devam ettiği bilgisi aktarılmıştır.

Ortaya konulan eksiklik ve saptamalar çerçevesinde üst yönetim ve kurum personeline iç kontrol sisteminin sahiplenilmesi, etkinliği ve işleyişi için gerekli çalışma ve faaliyetlerin, öngörülen mevzuat, standart ve kurallara göre yürütülmesi gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Konya Beyşehir Belediyesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Amortisman Kayıt İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Bulunması

Beyşehir Belediyesi muhasebe hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 25 hesap grubunda kayıtlı bir kısım duran varlık için amortisman ayrılmadığı, bir kısım duran varlık için de kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliğini açıklayan 202'nci maddesinde; bu hesabın, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının işleyişini açıklayan 203'üncü maddesine göre maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarları yıl sonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmelidir.

Yapılan incelemede; bazı maddi duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı, bazı maddi duran varlıklar için ise kayıtlı değerinden daha fazla tutarda amortisman ayrıldığı görülmüştür. Bahse konu maddi duran varlıklara ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 8:Amortisman ayrılmayan kalemler

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)
251	Sulama Kanalları	1.880,55
251	Parklar ve Yeşil Alanlar	24.194.297,96
251	Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	175.330.297,02
252	Diğer	648.501,94
252	Kamu Konutları	719.833,71
253	Tarım ve Ormancılık Makineleri	1.325,00
253	Güç Elektroniği ve Basınçlı Makineler ile Aletleri	16.237,00
253	Ayırma, Sınıflandırma Makineleri	2.189,00
254	Yolcu Taşıma Araçları	503.000,00
254	Mopet ve Motosikletler	5.400,00
254	Gemiler	71.239,08
255	Teksir ve Çoğaltma Makineleri	6.691,00
255	Kütüphane Mobilyaları	60.098,00
TOPLAM		201.560.990,26

Tablo 9:Kayıtlı değerinden fazla amortisman ayrılan kalemler

Hesap Kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
251	Şamandıra, Dolfen ve Platformlar	-	4.013.235,00	4.013.235,00
252	Hizmet Binaları	-	1.504.380,68	1.504.380,68

252	Diğer	-	11.120,00	11.120,00
253	Tarım ve Ormancılık Makineleri ve Aletleri	-	497,00	497,00
253	Müzik Aletleri ve Aksesuarları	-	9.558,00	9.558,00
255	Ses, Görüntü ve Sunum Cihazları	-	36,50	36,50
255	Diğer Büro Makineleri ve Aletleri	-	511,00	511,00
255	Misafirhane, Konaklama ve Barınma Amaçlı Mobilyalar	-	57.078,70	57.078,70
255	Bilgi Saklama Üniteleri	-	30.000,00	30.000,00
TOPLAM				5.626.416,88

Belirtilen uygulamalar sonucu kurumun 2021 yılı mali tablolarında 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının hatalı görünmesine sebep olunmuştur.

BULGU 2: Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personel İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması

Beyşehir Belediyesi mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde, 696 sayılı KHK ile işçi statüsüne geçen personelin kıdem tazminatı karşılığının ayrılmadığı ve ilgili muhasebe kayıtlarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde ihtiyatlılık ilkesi, muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelik'te belirtilen durumlarda karşılık ayrılması, ancak faaliyet sonucunu değiştirmeye yönelik olarak gizli yedekler ya da gereğinden fazla karşılık ayrılmaması şeklinde açıklanmıştır.

Yönetmelik'in "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde ise ihtiyatlılık ilkesi gereği bu Yönetmelik'te belirtilen durumlarda ayrılan karşılıkların gider olarak muhasebeleştirileceği ve raporlanacağı, koşullu yükümlülüklerden kaynaklanan ve kamu idarelerinden ekonomik bir fayda veya hizmet potansiyeli içeren kaynakların çıkışına neden olabileceği güvenilir bir biçimde tahmin edilen tutarlar için karşılık ayrılacağı ve faaliyet sonuçları tablosuna yansıtılacağı belirtilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı" başlıklı 281'inci maddesinde; bu hesabın, belirlenecek esaslar

çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere kamu muhasebesinin ihtiyatlılık ilkesine göre; idareler muhasebe uygulamalarında muhtemel risk ve olaylara karşı ilgili yönetmeliklerde belirtilen durumlarda karşılık ayırmak durumundadırlar. Bu karşılık ayırma aynı zamanda kamu idaresinin üreteceği mali tabloların doğru ve tam veri üretmek suretiyle idarenin mali durumunu gerçek ölçüde göstermesi bakımından önemlidir.

İdarenin 2021 yılı işlem ve faaliyetleri ile bunlara ilişkin muhasebe kayıtları incelendiğinde; İdarede doğrudan hizmet alımı suretiyle çalışan personel için 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarına kaydedilmesi gereken karşılıkların hiç ayrılmadığı anlaşılmıştır.

Doğrudan hizmet alımı suretiyle çalışan personel için yılında kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmaması nedeniyle; İdarenin mali tablolarında 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesapları yönünden eksik bilgi oluşmuştur.

BULGU 3: Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının Kullanılmaması

Beyşehir Belediyesi muhasebe hesap ve kayıtlarının incelenmesi neticesinde, ödenen güvence bedelleri ve depozitoların Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 91 ve 168'inci maddelerinde sırasıyla, 126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı ile 226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının işleyişi ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

İlgili maddelere göre; Kurumca bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin süresine göre 126 veya 226 no.lu Verilen Depozito ve Teminatlar hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; Kurum tarafından, elektrik, su vb. abonelikler için ödenen güvence bedellerinin doğrudan gider yazılarak 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi ve 126/226 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının hiç kullanılmaması sonucu mali tabloların gerçek durumu yansıtmadığı görülmüştür.

BULGU 4: Kuruma Ait Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması, İlgili Formların Düzenlenmemesi ve Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Kurum mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereği değer tespitinin yapılmadığı, gerekli formların düzenlenmediği ve ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in, "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde; kayıtların belgeye dayanmasının esas olduğu, kayıt işlemlerinin; taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsadığı, yapılması gereken taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinin idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılacağı ve harcama yetkilileri tarafından görevlendirilecek personele yaptırılacağı,

Kayıt şekli başlıklı 7'nci maddesinde; kamu idarelerinin tapu kütüğünde adlarına tescilli olan taşınmazların kaydını Ek 2'deki 'Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda; tapu kütüğünde kayıtlı olmayan taşınmazların kaydını Ek 3'teki 'Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda; Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4'teki 'Orta Malları Formu'nda; Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 5'teki 'Genel Hizmet Alanları Formu'nda; tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6'daki "Sınırlı Aynı Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutacakları, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerce hazırlanan formların mali hizmetler birimince konsolide edilerek Yönetmelik'in ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı,

Yönetmelik'in "Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, kurum mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin değer tespitlerinin yapılmadığı, ilgili formların düzenlenmediği ve bu durumun neticesinde kurum taşınmazlarının muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Mevzuat hükümleri gereği, kurum adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak değerlerinin belirlenmesi, Yönetmelik ekinde yer alan formlara uygun olarak kayıt altına alınması ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği de taşınmazların muhasebe kayıtlarının bu değerler üzerinden yapılarak mali tablolarda yer alması gerekmektedir.

Sonuç olarak Belediye tarafından kurum adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespiti ve kayıt işlemlerinin Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'e uygun olarak yapılmaması sonucunda, mali tablolar 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabı açısından doğru ve tam bilgi vermemektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bazı İşletmelerin İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Yapılmaması

Beyşehir Belediyesi 2021 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, belediye tarafından kiraya verilen veya ecrimisil alınan bazı işyerlerinin İlan ve Reklam Vergi mükellef kayıtlarının olmadığı belirlenmiştir.

29.05.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci, 13'üncü ve 16'ncı maddelerinde;

“Konu:

Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklam, İlan ve Reklam Vergisine tabidir.

Mükellef ve sorumlu:

İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir.

İlan ve reklam işlerini mutad meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludurlar.

Verginin tarhi ve ödenmesi:

Vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirilir. Beyannameler vergi tarifesinin 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı bentlerinde yazılı ilan ve reklamlarda bunların yayınlandığı, dağıtıldığı veya teşhir edildiği mahallin belediyesine verilir.

İlan ve Reklam Vergisi, beyanname verme süresi içinde ödenir. Şu kadar ki belediye meclisleri vergi tarifesinin 1, 2 ve 4 üncü bentlerinde yazılı yıllık ilan ve reklamlara ait vergileri, yılı içinde, iki eşit taksitte almaya yetkilidirler.

İlan ve Reklam Vergisinin ödendiğinin belgelendirilmesi yönünden ilgili belediyeler gerekli usulleri ihdas edebilirler.”

Denilmektedir.

Anılan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu; İlan ve Reklam Vergisi mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu belirtilmiştir. İlan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirileceği ve belediye meclislerince alınacak karar üzerine iki eşit taksitte ödenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Beyşehir Belediyesi 2021 yılı denetimi kapsamında kira işlerinin takibini yapan birimden belediyenin kiraya vermiş olduğu işyerleri listesi istenmiş olup İlan ve Reklam Vergi kaydının olup olmadığı gelir tahakkuk biriminden alınan verilerle karşılaştırılarak sorgulanmıştır. Yapılan inceleme sonucunda belediyenin kiraya vermiş olduğu veya ecrimisil aldığı 292 işyerinden 163 işyerinin İlan ve Reklam Vergi kaydının olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, ilgili birimler tarafından gerekli denetimler yapılarak İlan ve Reklam mükellefi olan işletmelerin tahakkuk ve tahsilat kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Belediye Başkan Yardımcılığından Şube Müdürlüğüne Atanmanın Mutat Uygulama Haline Gelmesi

Beyşehir Belediyesi 2021 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde; bazı personelin ilk olarak Belediye Başkan Yardımcısı olarak görevlendirildiği daha sonra da bu kadrodan doğrudan şube müdürlüğü kadrosuna atandığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik'in 20'nci maddesinde; söz konusu Yönetmelik kapsamı dışında bulunan daha üst görevlerde en az altı ay süreyle çalışmış olanların aranan şartları taşımaları kaydıyla, Yönetmelik'in 5'inci maddesinde yer alan "yönetim", "araştırma, planlama ve savunma" hizmetleri gruplarında gösterilen kadrolara sınavsız atanabileceği ifade edilerek Yönetmelik kapsamındaki diğer kadrolara sınavsız atanmak için altı ay çalışmış olmak şartının aranmayacağı belirtilmiştir.

Madde metninden de anlaşılacağı üzere Yönetmelik kapsamı dışında bulunan daha üst görevlerde (Başkan Yardımcılığı) en az altı ay süreyle çalışmış olanlar şube müdürlüğü kadrosuna sınavsız atanabilecektir.

Mevzuat hükmü bu şekilde olmakla birlikte Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik bir bütün olarak değerlendirildiğinde bu hükmün istisna mahiyetinde uygulanması gerektiği açıktır. Adı geçen Yönetmelik'te şube müdürlüğü kadrosuna atanmanın görevde yükselme sınavına tabi olduğu açıkça belirtilmiş olup daha sonra da bunun istisnaları sayılmıştır. İstisnai bir düzenlemenin genel uygulama haline getirilmesi hem Yönetmelik'in amacını aşan bir uygulama olacak hem de Yönetmelik hükümlerinin bertaraf edilmesi sonucunu doğuracaktır. Yönetmelik'te belirtilen istisnai hüküm için herhangi bir sayı sınırlaması olmaması bu yöntemin sınırsız olarak kullanılabileceği anlamına da gelmemektedir.

Şube Müdürlüğüne atanmada bu yöntemin sürekli kullanılması, çalışma verimi ve barışını olumsuz etkileyeceği gibi kariyer ve liyakat ilkelerine de uygun düşmeyecektir.

Bu nedenle yukarıda ifade edilen kariyer ve liyakat ilkelerinin temini ile çalışma verimi ve barışının sağlanması açısından müdürlük kadrolarına 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik hükümlerine uygun olarak görevde yükselme sınavları sonucunda başarılı olan personel arasından asaleten atama yapılması, başkan yardımcılığından sınavsız müdür

kadrolarına atanmanın ise istisnai bir düzenleme olarak görülüp genel uygulamaya dönüştürülmemesi mevzuatın düzenleniş amacına daha uygun olacaktır.

BULGU 3: Belediyenin Kiraya Vermiş Olduğu Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyet Göstermesi

Beyşehir Belediyesi 2021 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemelerde, belediye tarafından kiraya verilen bazı işyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının olmadığı görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 2'nci maddesinde;

“Bu Yönetmelik, sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsar.” denilmektedir.

4'üncü maddenin a ve n bentlerinde;

“a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

....

n) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Yetkili idareler tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni,...” hükümleri yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in “İşyeri açılması” başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında ise;

“Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz....” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yetkilendirilmiş idari birimler tarafından

verileceği, yetkili idareden alınan ruhsat olmadan iş yerinin açılıp çalıştırılmayacağı, ifade edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri açma izni harcı" başlıklı 81'inci maddesinde;

"Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması "İşyeri Açma İzni Harcına" tabidir." hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanun'un "Çeşitli harçlara ait tarifeler" başlıklı 84' üncü maddesinde yer alan tablonun (3) kısmında işyeri açma izni harcının (beher metrekare için işin mahiyetine göre) 0,10 - 1,00 TL arasında kararlaştırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Beyşehir Belediyesi 2021 yılı denetimi kapsamında kira işlerinin takibini yapan birimden belediyenin kiraya vermiş olduğu işyerleri listesi istenmiş olup İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarının olup olmadığı ruhsat biriminden alınan verilerle karşılaştırılarak sorgulanmıştır. Yapılan inceleme sonucunda belediyenin kiraya vermiş olduğu 168 işyerinden 123 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının olmadığı, tespit edilmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar doğrultusunda, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı olmayan işyerlerinin denetimi yapılarak belediye gelir kalemlerinden birisi olan İşyeri Açma İzni Harcının tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yerine getirilmesi uygun olur.

BULGU 4: Taşınmaz Kira Artışının Kira Şartname ve Sözleşmelerinde Belirlenmemesi

Belediyenin sahip olduğu taşınmazların kira artışlarının nasıl olacağının şartname ve sözleşmelerinde belirlenmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanun'unun "Şartnameler" başlıklı 7'nci maddesinde, ihale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa eklerinin idarelerce hazırlanacağı, işin mahiyetine göre konulacak özel ve teknik şartlardan başka genel olarak yer alacak hususların şartnamelerde gösterilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 339'uncu maddesinin ikinci fıkrasında, "*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.*", ve 344'üncü maddesinde, "*Tarafların yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmaları, bir önceki kira yılında*

tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla geçerlidir. Bu kural, bir yıldan daha uzun süreli kira sözleşmelerinde de uygulanır. Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapılmamışsa, kira bedeli, bir önceki kira yılının tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranını geçmemek koşuluyla hâkim tarafından, kiralananın durumu göz önüne alınarak hakkaniyete göre belirlenir.

Taraflarca bu konuda bir anlaşma yapıлып yapılmadığına bakılmaksızın, beş yıldan uzun süreli veya beş yıldan sonra yenilenen kira sözleşmelerinde ve bundan sonraki her beş yılın sonunda, yeni kira yılında uygulanacak kira bedeli, hâkim tarafından tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranı, kiralananın durumu ve emsal kira bedelleri göz önünde tutularak hakkaniyete uygun biçimde belirlenir. Her beş yıldan sonraki kira yılında bu biçimde belirlenen kira bedeli, önceki fıkralarda yer alan ilkelere göre değiştirilebilir.” düzenlemeleri yapılmıştır. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’na 04.07.2012 gün ve 6353 sayılı Kanun’un 53’üncü maddesiyle eklenen geçici 2’nci maddesinde, “*Kiracının Türk Ticaret Kanunu’nda tacir olarak sayılan kişiler ile özel hukuk ve kamu hukuku tüzel kişileri olduğu işyeri kiralarında, 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 323, 325, 331, 340, 342, 343, 344, 346 ve 354 üncü maddeleri 1/7/2012 tarihinden itibaren 8 yıl süreyle uygulanmaz. Bu halde, kira sözleşmelerinde bu maddelerde belirtilmiş olan konulara ilişkin olarak sözleşme serbestisi gereği kira sözleşmesi hükümleri tatbik olunur. Kira sözleşmelerinde hüküm olmayan hallerde mülga Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.*” denilmektedir. Bu maddeye göre kiraya verenin yönünden belirleme yapılmamış olup, kiracı ve işyerleri açısından belirleme yapılmıştır. Kiraya veren işyerlerinin kiracısı tacir, özel hukuk ve kamu hukuku tüzel kişisi ise 01.07.2020 tarihine kadar Türk Borçlar Kanunu’nun maddede belirtilen maddeleri uygulanmayacaktır.

18.01.2019 gün ve 30659 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7161 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 59’uncu maddesiyle,

31/3/2011 tarihli ve 6217 sayılı Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un geçici 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu fıkrayı ihdas eden Kanunla değiştirilen 6098 sayılı Kanun’un 344 üncü maddesindeki tüketici fiyat endeksindeki oniki aylık ortalamalara göre değişim oranının esas

alınacağına ilişkin hüküm, birinci fıkra kapsamında olan kira sözleşmeleri ile akdedilmiş diğer kira sözleşmelerinin yenilenmesinde uygulanır.” denilmektedir.

Yapılan düzenlemeye göre bu madde kapsamındaki kiralarda TÜFE oranında artış yapılacağı belirtilmiştir.

Kira artışları ile ilgili gerek 2886 gerekse 5393 sayılı Kanunlarda bir hüküm bulunmadığından bu konuda şartname ve sözleşmedeki hükümler dikkate alınmalıdır. Kira şartname ve sözleşmelerinde idarenin ve kiracının haklarını korumak amacıyla kira artışının nasıl olacağına açıkça yer verilmelidir. Bu hukukta var olan belirlilik ilkesi gereğidir. Belediyenin şartname ve kira sözleşmelerinde yer alan, “takip eden yıllar aylık kira bedelleri, bir önceki yıl kira bedelinin Encümenle belirlenecek artış sonucu belirlenecek bedeldir.” ifadesi soyut ve belirsiz olduğu gibi bu yetkinin kullanımında ölçsüz davranılması da mümkündür.

Şartname ve sözleşmelere kira artışlarının nasıl olacağının açıkça yazılması sağlanmalıdır.

BULGU 5: Taşınmaz Kira Sözleşmelerinin Noter Tasdikli Olmaması

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale edilerek kiraya verilen taşınmazlara ait kira sözleşmeleri noterlikçe tescil edilmemiştir.

2886 sayılı Kanun’un “Sözleşme yapılmasında müteahhit veya müşterinin görev ve sorumluluğu” başlıklı 57’nci maddesinin birinci fıkrasında, sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşteri 31’inci maddeye göre onaylanan ihale kararının veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi idareye vermek zorunda olduğu belirtilmiştir.

Buna göre, ihale kararının ita amiri tarafından onaylanmasından itibaren 15 gün içinde ihaleyi kazanan noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi idareye vermelidir.

Taşınmaz kira işlemlerinin incelenmesi neticesinde, İdare ile kiralayan arasında imzalanan kira sözleşmelerinin notere tescil ettirilmediği görülmüştür.

Netice olarak; taşınmaz kira sözleşmelerinin noterlikçe tescil edilmesi hukuksal sonuçları açısından önem arz etmektedir.

BULGU 6: Taşınmaz Tahsisinin Mevzuata Uygun Yapılmaması

Kurum tarafından özel tüzel kişi olan Türk Telekom A.Ş. ye depo olarak kullanılmak üzere taşınmaz tahsis edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile taşınmaz tahsisine ilişkin hükümler belirli şartlara ve kriterlere bağlanmıştır. Tahsis işlemi, 15 ve 75'inci madde hükümlerine göre Belediye Meclis Kararı ile yapılabilmektedir. Yani, taşınmaz tahsisi ve şartları bu maddeler bazında 2 ayrı şekilde uygulanmaktadır;

5393/15'inci maddeye göre taşınmaz tahsisi;

“İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir.”

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinin dördüncü fıkrası, belirli konu ve şartlarda, gerçek veya tüzel kişi ya da kamu veya özel hukuk tüzelkişisi ayrımı olmaksızın taşınmaz tahsisine cevaz vermektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Diğer kuruluşlarla ilişkiler başlıklı 75'inci maddesinde; Belediyelerin meclis kararı üzerine görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda taşınmazlarını, asli görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebileceği veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebileceği ifade edilmiştir. Ayrıca bu taşınmazların aynı kuruluşlara kiraya da verilebileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede ise; kurum tarafından özel tüzel kişilik olan Türk Telekom anonim şirketine temsili bir bedel ile 10 yıllığına taşınmaz tahsis edildiği tespit edilmiştir.

Mevzuat hükümlerinde açıkça belirtildiği üzere, özel tüzel kişilik olan Türk Telekom A.Ş. ye taşınmaz tahsisi yalnızca 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesine göre ve maddede belirtilen şartları sağlamak kaydıyla yapılabilecektir. 75'inci maddeye göre ise kurum

tarafından ancak mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına süresi 25 yılı geçmemek üzere taşınmaz tahsisi yapılabilecektir.

Bu itibarla, özel tüzel kişilik olan Türk Telekom A.Ş'ye bedelli veya bedelsiz taşınmaz tahsisi yapılması mümkün değildir.

BULGU 7: Tatil Günlerinde Çalışan İşyerlerinden Çalışma Ruhsatı Harcının Tahsil Edilmemesi

İdare tarafından ulusal bayram günlerinde çalışmalarını izne bağlı iş yerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının alınmadığı görülmüştür.

01.07.2017 tarih ve 30111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 12'nci maddesinde;

"26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Hafta tatili ve ulusal" ibaresi "Ulusal" şeklinde değiştirilmiş ve 14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlemesi Hakkında Kanunun 25 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır." hükmü yer almaktadır. Anılan değişiklik neticesinde; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanun'un "Konu" başlıklı 58'inci maddesinde; *"Ulusal bayram günlerinde çalışmalarını belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir."* ifadesi yer almıştır.

2464 sayılı Kanun'un "*Mükellef*" başlıklı 59'uncu maddesinde harcın mükellefinin, kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzelkişi olduğu, "*Harcın tarifesi*" başlıklı 60'ıncı maddesinde ise harcın tutarının işin mahiyetine göre Kanun'da belirtilen sınırlar dahilinde 96'ncı madde uyarınca tespit edileceği belirtilmiştir.

Öte yandan 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde ulusal bayram olan 29 Ekim günü özel iş yerlerinin kapanmasının zorunlu olduğuna hükmedilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca ulusal bayram günlerinde çalışmalarına izin verilen iş yerlerinin mükelleflerinin, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcını, 2464 sayılı Kanun'un "*Mükellefiyet dönemi ve harcın ödenmesi*" başlıklı 61'inci maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili belediyeye ödemesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede ise Belediye tarafından ulusal bayram günlerinde çalışmalarına izin verilen iş yerlerinden bahse konu harcın tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "*Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu*" başlıklı 38'inci maddesine göre kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, bu işlemlerin zamanında ve eksiksiz yapılmasından sorumludur.

Sonuç olarak, anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar ışığında, ulusal bayram günlerinde faaliyet gösteren işyerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcını tahsil etmesi gerekmektedir. Bu durum, Belediyenin gelir kaybına uğramasına neden olmaktadır.

BULGU 8: Satışı Yapılan Taşınmazların Kayıtlı Değeri Yerine Satış Bedeli Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

İhale edilerek satılan taşınmazların ilgili maddi duran varlık hesaplarına ilişkin çıkış kayıtlarının, kayıtlı değer yerine satış bedelinin esas alınarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 189'uncu maddesinde 250 Arazi ve Arsalar Hesabının işleyişi düzenlenmiştir. Mezkur düzenlemeye göre taşınmaz satışlarına ilişkin yapılacak muhasebe kayıtlarında kayıtlı değer ile satış bedeli arasındaki olumlu farkın 600 Gelirler Hesabında, kayıtlı değer ile satış bedeli arasındaki olumsuz farkın ise 630 Giderler Hesabında gösterilmesi gerekmektedir.

İdare tarafından taşınmaz envanterinin sağlıklı bir şekilde çıkarılması, muhasebe ile taşınmaz bilgi sisteminin entegrasyonunun sağlanması, taşınmaz programı üzerinden taşınmazların kayıtlı değerlerinin açık bir şekilde yer almasını sağlayacak bilgilere yer verilmesi, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması gerekmektedir. Bu durum hem taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlarda izlenmesi hem de taşınmazlara yönelik mali nitelikteki işlemlerin mevzuata uygun şekilde yerine getirilmesi açısından önem arz etmektedir.

BULGU 9: Vergi ve Primler ile Kamu İdarelerine Ait Payların Mevzuatta Öngörülen Sürelerde Ödenmemesi

Beyşehir Belediyesi hesap ve işlemleri üzerinde yapılan incelemelerde, vadesi geçmiş sigorta primleri ile kamu idarelerine ait ödenmemiş paylar nedeniyle bütçeye yüksek tutarda faiz yükü getirildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 34'üncü maddesinde; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği, ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verileceği hükmü yer almaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; yukarıda belirtilen Kanun hükmü doğrultusunda işlem yapılmadığı; vadesi geçmiş vergi ve primler ile kamu idarelerine ait paylar bulunmasına rağmen diğer ödemelere öncelik verilmesi nedeniyle yıllar itibariyle biriken ve vadesi geçmiş kamuya olan borçların olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu borçlar yapılandırılmakla birlikte İdare ciddi tutarda faiz ödemek durumunda kalmaktadır.

Yapılandırmalardan kaynaklı ek faiz yükü şu şekildedir:

-7326 Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile yapılandırılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına ilişkin: 501.103,92 TL

-6736 Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun ile yapılandırılan SGK borçlarına ilişkin: 3.384.999,17 TL

-7020 Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılandırılan Sosyal Güvenlik Kurumu borçlarına ilişkin: 282.904.67 TL

- 7143 Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile yapılandırılan SGK borçlarına ilişkin: 152.306,59 TL

Yukarda belirtilen tutarlar ilgili kanunlar çerçevesinde yapılandırılmış; bu çerçevede vadesinde ödenmeyen toplam 5.822.311,60 TL sigorta prim ve kamu payı borcu kapsamında İdareye toplam toplam 4.321.314,35 TL ek faiz yükü getirilmiştir.

Sonuç olarak, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması için İdarenin vergi, sigorta primleri ve kamu idarelerine ait payları süresinde ödemesi gerekmektedir.

İdare cevabında, cari borçlarının bulunmadığı, geçmişten gelen yapılandırma borçları için faiz ödendiği belirtilmiş olmakla beraber bulguda belirtildiği üzere faiz yükü açısından vergi ve primler ile kamu idarelerine ait payların mevzuatta öngörülen sürelerde ödenmesi önem arz etmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>